SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 89. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 11, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 11-го ТРАВНЯ 1990 Ч. 89. РІК XCVII.

КОНВЕНЦІЮ УНСОЮЗУ ПОПЕРЕДИТЬ КОНЦЕРТ

Балтимор. — У неділю, 27-го травня, день перед початком 32-ої Конвенції Українського Народного Союзу, тут в готелі Гает Рідженсі відбудеться зорганізований Конвенційним комітетом великий і багатий програмою концерт для розваги делегатів і гостей, у якому виступатимуть неперсічні мистці танцю, музики, співу і слова.

Головною атракцією передконвенційного концерту буде виступ танцювального ансамблю з Філядельфії „Волошки", зірка з Ляс Веґас, уродженка Канади Джой Британ, відома вже українським глядачам з численних її виступів під час відзначування 1000-річчя Християнства в Україні, естрадний вокаліст Алекс Голуб, частий гість Союзівки та інших місцевостей і музичне тріо Олеся Кузишина, відомого з його виступів в оркестрі „Іскра", яка свого часу об'їхала майже усі скупчення українських поселенців в ЗСА і Канаді.

Співачці Джой Британ акомпаньюватиме відома піяністка з Філядельфії Ірина Зварич, а А. Голуб співатиме під акомпаньямент згаданого музичного тріо О. Кузишина. Керівником танцювального динамічного ансамблю „Волошки", який нараховує понад 40 танцюристів, є тепер Андрій Пап. „Волошки" виступали в багатьох місцевостях ЗСА і Канади, на відзначенні 200-річчя американської конституції, на відслоненні відновленої статуї Свободи в Джерзі Ситі, Філядельфійській балетній компанії, Менор джуніор коледжі, піттсбурґському українському фестивалі, Аліс Таллі Голл в Лінкольн Центрі, парку Айзенгавера на Лонґ Айленді, міжнародному фестивалі в Коннектикат та інших місцях.

Дж. Британ довший час виступала в Ляс Веґас і на багатьох більших українських фестивалях. В 1988 р., у пов'язанні з відзначенням 1000-ліття Хрищення України, вона відвідала 16 місцевостей у сімох країнах світу. Вона також накрутила декілька магнетофонних касеток.

Співак А. Голуб, який прибув до З'єднаних Стейтів Америки в 1981 році, працює професійно у нічному клюбі Казказіян в Манґеттені. Крім того він виступав у Варшаві, Парижі та багатьох інших місцевостях і на Союзівці. Два роки тому він здобув „золоту пластинку", як улюблений вокаліст в ЗСА і Канаді на Едмонтонському фестивалі. Він також виступав в Лінкольн Центрі. Недавно він відвідав Україну і виступав там у Києві, Львові, Тернополі, Івано-Франківському. Після виступу на конвенційному концерті він вже має заплановані виступи в Тандер Бей і Монтреалі.

Організаційний комітет запрошує до участи в концерті усіх делеґатів і українське громадянство Балтимору і Вашінґтону та околиць. Концерт розпічнеться о год. 6-ій вечора в готелі Гаєт Ріджeнсі, 300 Лайт вулиця; вступ — 15 дол. від дорослих і 10 для студентів. Для дітей нижче 12-го року життя вступ вільний. Квитки на концерт можна отримати у фоє згаданого готелю перед концертом, або замовити телефонічно у вашінґтонському бюрі УНС. Число телефону (202) 347-8629.

ФЕСТИВАЛЬ ЦЕРКВИ СВ. ЮРА

Ню Йорк. — Тут у п'ятницю, 18-го травня, від год. 4-ої по полудні до 11-ої год. вечора, в суботу, 19-го травня, від год. 11-ої ранку до 11-ої вечора та в неділю, 20-го травня, від год. 1-ої по полудні до год. 10-ої вечора відбудеться фестиваль церкви св. Юра, схід 7-ма вул. між 2-ою і 3-ою аве.

НАСЕЛЕННЯ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ ЧИНИТЬ ОПІР ПАРТІЙНОМУ РЕЖИМОВІ

Хмельницький (Пресова служба УРП). — Тут в понеділок, 7-го травня, члени Української Республіканської Партії організували збір підписів під зверненням до президента Міхаїла Горбачова з вимогою припинити економічну блокаду Литовської Республіки. На місце зібрання громадян прибула група міліціянтів з ґумовими киями на чолі з майором Халавчуком.

Майор звернувся до народу з закликом не вірити „зрадникові батьківщини і завзятому уґеесівцеві Василеві Рибаку", який в той час саме промовляв до народу, засуджуючи злочинну діяльність КПСС. Коли ж він почав критикувати ЗМОП (загони міліції особливого призначення), які поповнили і без того велику армію КҐБ, щоб захищати злочинний партійний режим, міліціянти буквально кинулися на В. Рибака і, викручуючи руки, потягли до міліційного автомобіля.

Близько 300 людей кинулися на допомогу, щільно обступили міліційне авто й рішуче вимагали звільнити В. Рибака, скандуючи: „Волю, волю!". Перед цим мужнім масовим опором міліція відступила і активіста новоствореної УРП В. Рибака було звільнено.

Голова крайової організації Рух Павло Гірник того ж дня подав прокуророві міста заяву-протест проти брутальних дій „охоронців порядку" щодо активістів громадсько - політичних об'єднань.

Під тиском громадськости адміністрація Хмельницької АЕС змушена була піти на виконання рішення Обласної ради про мораторій на будівництво 3-го та 4-го енергоблоків та завантаження нуклеарним паливом 2-го енергоблоку. На поширеному засіданні президії Обласної ради, яке відбулося 29-го квітня, директор АЕС заявив, що після тривалих пікетувань 25-го та 26-го квітня на станції виникла атмосфера психологічної напружености між обслуговуючим персоналом та будівельниками АЕС, а це становить реальну загрозу безпеці в регіоні. Міністерству атомової енергетики довелося виконати вимоги народу, втілені в рішенні Обласної ради. Народ Хмельниччини почав відчувати свою силу і розуміти, що проти спільних і організованих дій народу партократія безсильна.

ВИСТУП Б. ТИМОШЕНКА

Дітройт. — Тут, в четвер, 17-го травня Товариство Прихильників Руху та Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля влаштовує виступ члена Секретаріяту Руху і Спілки Письменників України Бориса Тимошенка на тему: „Рух — єдність, шлях до незалежности". Виступ відбудеться в залі церкви св. Йосафата у Воррені. Початок о год. 7:30 вечора.

Відбулися збори УАКРади в Чикаґо

Чикаґо. — У неділю 29-го квітня, тут відбулися Річні загальні збори Відділу УАКРади, якими керувала Президія Зіновій Туркало, голова, та Андрій Іванів секретар.

За пройдену каденцію звітували члени Управи Олексій Коновал, Юрій Яримович, Микола Домашевський та Роман Припхан. Управа у своїй праці виходила з принципу не дублювати імпрез, а влаштовувати ті імпрези, що їх не влаштовує УККА, та робити старання щоб спільно відбувати загально українські імпрези чи заходи у відзначеннях свят Шевченка, Дня Соборности і Незалежности України, Українських Днів та інших. Відділи УАКРади та УККА спільно гостили голову СКВУ Юрія Шимка та спільно збирали гроші на потреби цієї установи, в якій минулого року приймали в Чикаґо науковця і літературного критика члена НРУП Євгена Сверстюка, а в четверту річницю трагедії в Чорнобилі спільно відбули Молебень, Панахиду та вечір присвячений тій трагічній події. Слово про Чорнобиль, трагедію Українського та білоруського народів, виголосив проф. Мирослав Семчишин відомий педагог, науковець, редактор і громадсько-політичний діяч. Доктор медицини Данило Григорчук, професор Іллинойського університету, спеціяліст з індустріяльно-екологічної медицини, говорив про „Медичні наслідки чорнобильської катастрофи". Також виступав представник білоруської громади.

Після звітів, дискусії та уділення абсолюторії на пропозицію Номінаційної комісії вибрано нову управу в такім складі: Зіновій Туркало — голова, члени: Микола Домашевський, Андрій Іванів, Людмила Дорошенко, Юрій Яримович, Яролслав Струтинський, Андрій Скиба, Наталія Іванів та Марія Ріпецька. До ширшої ради увійшли Модест Ріпецький, Степан Самбірський, Іван Сірик, Богдан Ткачук, Ореста Фединяк, Марія Хамів, Марія Цюцюра, Ореста Яримович та Юліян Юринець. Контрольну комісію очолив Роман Припхан.

В Нюарку організується автобус на Союзівку

Мейплвуд, Н. Дж. — Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Нюарку влаштовує автобусову прогулянку на День Батька на відпочинкову оселю Союзівку в неділю, 17-го червня.

Автобус чекатиме на прогульковців у неділю ранком біля парафіяльної школи св. Івана Хрестителя в Нюарку і вирушить в дорогу на Союзівку о год. 9:30 ранку. В обідову перерву можна буде закупити „полуденок в скринці", теж можна буде купити напитки. На цей День Батька заплянована також мистецька програма, яка відбудеться в залі „Веселки" о годині 2-ій по полудні. У поворотну дорогу із Союзівки вирушить автобус о год. 6-ій вечора. Кошт цієї поїздки для одної особи в обидві сторони з податком і „типами" виносить тільки 12 дол. Охочих взяти участь у прогулянці повинні виставити чека, або поштовий переказ і переслати на адресу: Andrew Keybida, 19 Rutgers St., Maplewood, N.J. 07040.

На автобусі є тільки 38 місць, тому слід негайно голоситися і вплатити належну суму 12 дол. В справі додаткових інформацій слід телефонувати до А. Кейбіди на число (201) 762-2827 в кожній порі дня, чи вечора.

КОНЦЕРТ-БЕНЕФІС Т. БОГДАНСЬКОЇ

Савт Орендж, Н. Дж. — 28-ий Відділ СУА і Стейтовий Комітет для придбання фондів для Українського Музею влаштовує у вівторок, 15-го травня, концерт-бенефіс Таїси Богданської. В програмі: Бах, Бетговен, Вебер, Мендельзон, Шопен, Косенко, Довженко, Кос-Анатольський. Концерт відбудеться в Сітен Голл університеті, Бішоп Доґерті студентський центр. Початок о год. 7:30 вечора.

В СССР ЗРОСТАЄ ЗЛОЧИННІСТЬ ПРОТИ ЧУЖИНЦІВ

Москва. — Акредитовані в Совєтському Союзі закордонні кореспонденти інформують про зріст злочинности в СССР проти чужинців, тобто закордонних дапломатів і їхніх родин, журналістів, бизнесменів, туристів та інших. Під теперішню пору в Совєтському Союзі, в першу чергу в Москві, живуть і працюють коло 8,000 чужинців, між ними 6,000 дипломатів різної ранґи, 600 журналістів, 1,500 промисловців. Крім того в університетах Москви студіює понад 27,000 закордонних студентів, а в минулому році столицю СССР вдвідало 1.5 міл. туристів.

Діяпазон злочинів включає вбивства, знасилування, крадежі, намагання схоплення дітей, щоб потім отримати викуп. Найбільше однак зареєстровано крадежей, тому, на думку спеціялістів місцевої міліції , закордонні відвідувачі і ті, які постійно живуть в СССР, повинні зголошувати на міліцію кожний найдрібніший випадок, щоб таким способом допомогти представникам влади викривати злочинців. „Наші теперішні економічні труднощі без сумніву є первопричиною зросту злочинства", — заявив керівник відділу боротьби зі злочинами скерованими проти чужинців.

Згідно з інформаціями отриманими в міністерстві внутрішніх справ СССР, відсоток злочинів систематично зростає. Наприклад, в 1988 році зареєстровано 272 злочини проти чужинців, а в 1989 році 779 випадків. Не названий по імені представник міліції боротьби зі злочинцями заявив кореспондентам, що він затривожений таким зростом злочинів ще й тому, що високе число туристів залишає в СССР тверду валюту, якої так конечно потрібно для перебудови совєтської економіки. Крім того злочинність може відстрашувати також закордонних бизнесменів від творення своїх підприємств на території СССР.

Постійні мешканці Москви й інших великих міст СССР, які мусять перебувати там у зв'язку з їхнім затрудненням, також скаржаться на небезпечні умовини. Представник летунської компанії „Скандинавіен Ерлайн" бачив злочинців як вони, збивши шиби в його автомобілі, забирали з нього усе, що їм попало в руки. Коли злодії втекли він на сидженні знайшов кусок записаного паперу і прочитав: „ми з тобою розправимося, якщо ти пожалуєшся на нас в міліції". Інший випадок: італійський турист, їдучи таксівкою з летовища, був пограбований бандитами, які, очевидно, були у спілці з водієм таксівки. Вони забрали в нього гроші, дорогоцінності, годинник, усі валізки, плащ, мешти і залишили його на піврозібраного біля головного шляху.

Злочинність далі зростає і деякі більші амбасади і підприємства постаралися про збільшення охорони, побачивши, що вони не можуть надіятися на охорону совєтських поліційних властей.

Р. Рудницький концертує в Англії

Янґставн, Огайо. — Піяніст-віртуоз Роман Рудницький матиме концертове турне в Англії в другій половині травня. Він дасть концерти в містах Брентвуд, Бат і Вестерн-Супер-Марк. Це буде його третя подорож по Англії в цьому сезоні, бо він давав концерти там в грудні і в лютому.

Р. Рудницький від років концертує на міжнародній естраді і мав виступи в 45-ох різних країнах.

Крім концертів він є від 1972 року професором гри на фортепіяні в стейтовому університеті в Янґставні. Він отримав 8-го травня найвищу нагороду від цього університету — звання визначного професора.

Відбулася зустріч українських і польських парляментаристів

Варшава, Польща (ПСУ). — У п'ятницю і суботу, 4-5-го травня в Яблонні біля Варшави відбулася зустріч парляментаристів України і Польщі, присвячена українсько-польським відносинам.

В зустрічі з обох сторін прозвучали слова правди про взаємні помилки і кривди протягом цілої історії, а особливо в XX столітті. Обидві сторони висловили жаль з приводу взаємних кривд. Підкреслено наявність багатьох спільних пов'язань, що зближують обидва народи.

В дискусії звернено увагу на необхідність створення спільних груп дослідників, які з відкриттям архівів зроблять спробу об'єктивної оцінки історії. Підкреслено потребу відкинення всіх неґативних стереотипів, перегляду шкільних підручників в тій частині, що стосується українсько-польських взаємин і усунення всіх перешкод в політичній і господарчій сферах, які перешкоджають порозумінню між українцями і поляками.

В зустрічі взяли участь, з українського боку: Орест Влох, Богдан Горинь, Михайло Горинь, Ігор Деркач, Іван Драч, Сергій Лилик, Дмитро Павличко, Мирослав Попович, Вячеслав Чорновіл, Михайло Швайка. Польщу репрезентувало біля 20 членів сойму, включно з чільними діячами „Солідарности".

Новий транспорт бандур відлетів до Бразилії

Ню Йорк. — У п'ятницю, 18-го квітня, відлетів новий транспорт бандур до Прудентополіса, Бразилія. Тим Разом вислано 10 бандур для семінарії, директором якої є Елеваторій Дмитрів. Тих десять бандур подарував для них добродій Юрій Кравець з Ріджвуд, Квінс, Н.Й.

Юрій Кравець щедро дарує на культурні і релігійні потреби громади. Минулого року він подарував також дві бандури для Хардіно Америка в Арґентині.

При цій нагоді слід згадати, що Ю. Кравець є либонь єдиний між українцями римар, який довгі роки працював для нюйоркської поліції. Він був висококваліфікованим ремісником, про якого часто писала нюйоркська преса. Часто був на телевізії і дістав багато нагород за свою працю. Його речі можна побачити в поліційному музею Ню Йорку. Під кожним його експонатом є його ім'я і дописка „українець" Тепер він вже є на заслуженій емеритурі.

М. ТАЧЕР ТАКОЖ ЗАКЛИКАЄ ЛИТОВЦІВ ДО КОМПРОМІСУ

Лондон. — Прем'єр-міністер Великобританії Марґарет Тачер, взоруючись мабуть на теперішній політиці коекзистенції з Москвою, яку всіма способами підтримує Адміністрація президента З'єднаних Стейтів Америки Джорджа Буша, також закликає литовців до поміркованости і компромісів з СССР, але ні слова не згадує про такі ж компроміси Совєтського Союзу і вперту поставу тісно пов'язану з ембарґом достави товарів Міхаїла Ґорбачова, генерального секретаря ЦК КПСС і президента СССР з диктаторськими повновластями.

Нагоду для виступу М. Тачер у справі Литви дав приїзд до Лондону прем'єр-міністра литовського уряду Казімєри Прунскієне, яка відбула довшу розмову з прем'єр-міністром М. Тачер в урядовому будинку на Давнінґ вулиці. Виглядає, кажуть кореспонденти і політичні спостерігачі, що розмова між Тачер і Прунскієне була конструктивною і йшла по лінії політики західніх альянтських держав, які нетощо не визнали акту незалежности Литви, проголошеного 11-го березня, але намагалися склонити литовців, щоб вони відкликали цей акт і погодились на вимоги імперських керівників. Чому корисною? Зараз після розмови прем'єр-міністер М. Тачер стрінулась з кореспондентами і заявила, що вона повідомить про конструктивну розмову в Лондоні совєтського лідера М. Ґорбачова, який, як відомо, від 11-го березня веде проти маленької республіки Литви війну нервів і тактику вужа-давуна, який помалу, але систематично дусить свою жертву. Литва не тільки немає пального, зокрема бензини і природного ґазу, але відчувається сильна недостача харчів й інших продуктів першої потреби.

Прем'єр-міністер Литви заявила журналістам через перекладача, що розмова з м. Тачер була ділова. Вона думає, що Тачер підтримує у принципі аспірації республік СССР на свою самостійність і незалежність. „Треба сподіватися, — заявила Прунскієне, — що вона використає свої добрі відносини з М. Ґорбачовим, щоб допомогти тим народам, які прагнуть свободи й незалежности".

Британські чинники заявили однак, що уряд Великобританії заохочував литовську делеґацію до компромісів з Москвою і переговорів з центральним урядом в Москві. Правда, заявили британські урядові придставники, Великобританія не визнала анексії балтійських країн в 1940 році і симпатизує з свободолюбним стремлінням тепер, але в сьогоднішній ситуації треба, мовляв, діяти обережно, щоб не зруйнувати ці здобутки на Сході Европи, які були досягнені великим зусиллям. Очевидно, обидві сторони визнали, що без дипломатичного визнання Литви не може бути жодної співпраці.

К. Прунскієне зустрілася також на короткій розмові з керівниками опозиції, лідерами Лейбористської і Ліберальної партій і заявила, що її перебування і розмови в Лондоні були абсолютно успішними.

У СВІТІ

ПРИБУВШИ НА ДВОДЕННИЙ з'їзд міністрів оборони НАТО до Калґарі в Канаді, секретар Департаменту оборони ЗСА Дик Чейні заявив, що конечним є для НАТО розвести нове покоління тактичних нуклеарних ракет, які можна б вмонтувати на американські військові літаки в Европі. Він також говорив про те, що не уважає потрібним робити будь-які зміни в основних складових частинах військової стратегії НАТО, згідно з котрою союзники застерігають за собою право ужити нуклеарну зброю у відповідь на напад ворожих сил, що не уживають нуклеарної зброї.

ПРОВІДНИКИ НІМЕЦЬКОЇ коаліції поділені щодо совєтської пропозиції в справі об'єднання обидвох Німеччин. Канцлер Західньої Німеччини Гельмут Коль відкинув думку суґеровану Москвою, що нібито німці готові об'єднатися ще перед тим заки узгіднять побажання других країн. Тим потягненням Г. Коль, провідник партії Християнських демократів, заперечує думку міністра закордонних справ Ганса Дітріха Ґеншера, якого партія Вільних демократів є у правлячій коаліції з партією канцлера Г. Коля. Тому кілька днів Г. Ґеншер з великим вдоволенням прийняв думку совєтів про те, що внутрішні та зовнішні аспекти об'єднання Німеччин можна б розглядати окремо, тобто дати можливість німцям зформувати один уряд і аж тоді видвигати питання військової приналежности цього уряду. Розмовляючи з кореспондентами засобів масової інформції, Г. Коль заявив, що „це було б фатальним розвитком подій, якщо б зовнішні та внутрішні умови німецької злуки не були б цілковито з'ясовані на день німецького об'єднання". Коментарів зі сторони Г. Ґеншера не було жодних, але один із службовців закордонного міністерства Західньої Німеччини підтвердив, що це питання є дуже важливим і одночасно скомплікованим для коаліційного уряду.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ПОКАЗ совєтської сили, що виявилося в переїзді танків вулицями латвійської столиці Риґи, парлямент Латвії обрав нового прем'єр-міністра, завданням якого є випровадити Латвію з СССР до незалежности. Парлямент вибрав Іварса Ґодманіса, економіста та провідника члена Народного фронту республіки. Речниця латвійського парляменту заявила, що новообраний прем'єр-міністер вже цими днями назначить членів свого кабінету. Сподіються, що І. Ґодманіс очолить кампанію Латвії за виступ з СССР, не зважаючи на те, що Москва напевно відвдячиться подібними санкціями, як це зробила з Литвою. М. Ґорбачов не називаючи нікого по імені, у своїй промові до воєнних ветеранів гострими словами накинувся на тих, що хочуть відокремлення, заявляючи, що це люди, які „ведуть невідповідальну політику та доводять до безвихідної ситуації".

ДВАДЦЯТЬ ДЕРЖАВ Европейської спільноти обговорюють плян допомоги країнам Східньої Европи у торгівлі вимінною валютою. Назріває думка створити оборотний доляровий чи іншої твердої валюти фонд, із котрого країни Східньої Европи погли позичати гроші та в той спосіб полагоджувати свої торговельні довги з іншими країнами. Ці позички віддавала б тоді, коли була б надвишка у заробітку.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ НАУКОВИЙ світ почав поповнюватися передовими вченими з Совєтського Союзу, особливо в ділянці теоретичної фізики та математики. Як відомо, совєтська фізико-математична школа є одною з найкращих в світі. Самі совєтські вчені пояснюють це тим, що ділянка теоретичної фізики і математики не вимагає модерної технології та устаткування, ця ділянка далека від ідеології, в ній вчені почувають себе „більш-менш вільними" та можуть досягнути великих успіхів. Починаючи від липня минулого року, за офіційними даними Іміґраційного уряду до Америки приїхало 46 математиків та 154 фізики з Совєтського Союзу для викладацької та наукової роботи, переважна більшість з них плянує залишитись, передбачаючи нову катастрофу на своїй батьківщині. Д-р Віктор Кац, який еміґрував із СССР 17 років тому, говорить, що „В Америці талановиті молоді люди можуть займатися бизнесом, політикою, або стати юристом. В Союзі наука — єдина ділянка, яка не пов'язана з політикою, а якщо ви стаєте політиком, то повинні грати за їх правилами". Гарвардський університет був одним з перших, який запросив совєтських математиків. Американські вчені вважають, що „приплив мозків" повних нових і свіжих ідей, бажання реалізувати ці ідеї, принесе багато користі ЗСА.

ЩОБ ЯКОСЬ ВРЯТУВАТИ збанкрутовану крайову щадничу індустрію, федеральна влада вирішила дозволити продаж нерухомостей вартістю, 16.5 біл. дол. Новий плян дозволяє щадничим інституціям негайно знизити ціни на нерухомості, які не продалися за півроку, на 15 відсотків. Далі нерухомості падатимуть в ціні по п'ять наступних відсотків кожних три місяці. Переважна більшість нерухомостей на продаж — це будинки та земельні ділянки, але аґенції також хочуть позбутися автомобілів, літаків, меблів та канцелярського обладнання. Перший великий авкціон плянується вже в липні, ціни можуть впасти до 30 відсотків. Аґенція хоче розпродати нерухомості та інше майно вартістю 300 міл. дол.

ОДИН МОРЯК ЗАГИНУВ, 12 було тяжко ранено в наслідок пожежі, яка сталася на військовому есмінцеві „Канінґгем" в Атлантійському океані у вівторок, 8-го травня. На покладі ракетоносного есмінця, який був спущений на воду в 1963 році, було 360 осіб. Пожежа на кораблі завдовжки 437 футів, озброєному торпедами та ракетами, була ліквідована завдяки трьом кораблям берегової охорони, ракетного крейсеру „Норманді" та есмінця „Бріско". Причина пожежі ще не встановлена, але корабель вже дійшов до Норфоку, Ва.

ФЕДЕРАЛЬНА ВЛАДА заявила, що вона не має грошей на крайнє необхідне щеплення дітей проти кіру, інфекційного захворювання, епідемія якого останнім часом почала швидко поширюватися. Вже зареєстровано 82 вибухів захворювання у 25 стейтах країни: Ню Йорк, Коннектикат, Ню Джерзі, особливо в Лос Анджелес, Гюстоні та Чикаґо. В самому Лос Анджелес в минулому році кількість випадків захворювання кіром зросла до 1,202 із 42ох випадків у 1986 році, в цьому році тут вже є 2,000 випадків. Минулого року в Америці від кіру померло 45 дітей, в цьому — вже 40 дітей тільки за перші чотири місяці. Влада витрачає 16 дол. на одне щеплення проти кіру, а приватне щеплення у лікаря коштує 50 дол. Цього року в наслідок вибуху епідемії передбачається 25,000 випадків захворювань кіром. Голова Комісії інфекційних хворіб д-р Стенлі Плоткін сказав: „Це ганьба, щоб така багата країна не могла забезпечити своїх немовлят необхідним щепленням". Як відомо, кіром хворіють переважно діти від трьох місяців до 5-ти років. 60 відсотків випадків захворювання в теперішній епідемії охоплює немовлят.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нова констеляція міжнародних сил

Відзискання державної суверенности шістьма совєтськими сателітськими країнами, з'єднання двох частин Німеччини, що створює політичну й економічну потуґу в Центральній Европі, та, врешті, хронічна внутрішня криза в Совєтському Союзі з невідомим дальшим розвитком тамошніх подій — все воно створює нову констеляцію міжнародних сил. Як вона буде виглядати, яку ролю гратиме західній Північно-Атлантійський пакт, як поведеться Москва, коли несподівано для неї розлітається суперницький із НАТО Варшавський пакт — це комплекс проблем, які є тепер політичним „пріоритетом" для лідерів демократичного світу, в першу чергу для Америки і її державної верхівки. Настала ситуація надзвичайно складна, бо вона стосується нових державних кордонів в Европі, проблеми дальшої забезпеки й устійнення нового збройного стану в Европі. СССР ослаблений, але все ще є збройною потуґою, яка все ще робить СССР потенціяльним небезпечним аґресором. З цим в'яжуться переговори з СССР про нову частинну редукцію різних родів стратегічної зброї. У країнах Центральної і Східньої Европи поза межами СССР знаходиться все ще півмільйонова суходільна совєтська армія. Колись західня оборонна стратегія вважала за найкращий оборонний засіб проти можливої аґресії від Сходу — атомові ракети на коротку віддаль й гарматні стрільна з атомовими „головками". Загальний зворот у світі проти атомової зброї виніс на чергу нарад проблему скасування такої зброї на терен Европи — якщо те саме зробить СССР і якщо можна буде контролювати, чи Москва те зобов'язання дотримає. Президент Джордж Буш, сам колишній високий старшина летунства, є за конституцією верховним командантом усіх збройних сил. Але у Пентаґоні є різні погляди на суто фахові справи, які роди зброї редукувати, чи на місце давніх і ніби перестарілих творити нові (з цим зв'язана проблема грошей!) і ці справи треба узгіднити з союзниками. Наприклад, Німеччина, яка після свого з'єднання стане першорядним членським учасником НАТО, не хоче мати на своїй території ніякої ядрової зброї.

У четвер минулого тижня президент Буш перевів пресову конференцію, на якій його вступна заява не була вже традиційно формальним започаткуванням конференції, а стосувалася саме отого найважливішого і найскладнішого комплексу питань, пов'язаного з виглядом нової Европи. Президент підкреслив принцип, що ЗСА мусять зберегти свою присутність в Европі. Американське військо, хоч у зменшеному числі, стоятиме на території Европи. НАТО в отій новій Европі матиме не тільки суто-військову місію, але й політичну. Ті самі думки висловив Президент у своєму виступі на закінченні академічного року у стейтовому університеті в Оклагома.

У минулому тижні нараджувалися міністри закордонних справ членських держав НАТО у Брюсселі. Державний секретар Джеймс Бейкер полетів відтіль до Бону і Варшави. На червень-липень цього року передбачається вершинна конференція голів усіх 12-членських держав НАТО у Лондоні.

У минулу суботу пізнім вечором відбулося на телевізійному каналі „13" двогодинне інтерв'ю з колишнім президентом Ричардом Ніксоном, промінетним державним мужем і незрівняним знавцем міжнародних проблем. Він заявив м.ін. що „1989-ий рік був важкий своїми несподіванками — 1990 буде ще важчим". У ґльобальному маштабі, на думку Ніксона є чотири першорядні потуги — ЗСА, СССР, суходільний Китай і Японія. Але признав, що СССР є тепер найслабший від кінця Другої світової війни. Запитаний, як він дивиться на майбутність Ґорбачова — Ніксон відповів: „я є у меншості, бо думаю що Ґорбачов дасть собі раду з усіма теперішніми величезними труднощами тому, що він надзвичайно зручний політик..." Але і Ніксон може помилитися. Із суперлятивами висловлювався про Роналда Реґена, як відновителя американської збройної сили й економіки та про Буша, як співтворця нової констеляції сил в Европі і світі.

Іван Головінський

ДИВНЕ РОЗУМІННЯ СУВЕРЕННОСТИ

Читаючи щоденну пресу можна завважити, що все більше і більше впливових журналістів і коментаторів передбачає неминучий розвал совєтської імперії. Свідомими цього є навіть Ґорбачов і Політбюро всесоюзної КПСС, котрі роблять усі можливі заходи, щоб до цього не допустити. На жаль, у цьому процесі найвірнішими помічниками Ґорбачова виявилися стратеги закордонної політики ЗСА. Про це вже писали не тільки українські коментатори, але навіть такі відомі американські журналісти як Вілліям Сафаєр і А.М. Розентол. Виглядає, що американські русофіли, яких тут багато, глибоко запустили коріння у Державному департаменті та серед дорадників Білого Дому. У свою чергу всесоюзна КПСС, послуговуючись діялектичною логікою і крутійством, щоб затримати „союзні" республіки в складі СССР — придумала нову дефініцію „суверенітету".

Як відомо на 19-го червня 1990 року буде скликаний 28-ий з'їзд Компартії України. Із цієї нагоди пленум ЦК Компартії України видав резолюцію про „політичний і економічний суверенітет України". Читаючи згадану резолюцію, створюється враження, що в ній стільки правди як у цій пісні, загальновідомій у 1940 роках: „Я такої іншої країни не знаю, де так вільно живе чоловік", або як у вислові „жити стало краще, жити стало веселіше".

Згадана резолюція починається ствердженням про „державну цілість, територіяльну єдність і територіяльне верховенство Української РСР", але вже кілька рядків далі, — як у нас говорили — „вилазить шило з мішка". Можна дивуватися, що означає такий вислів: „право республіки визначити, вирішення яких питань вона передає в компетенцію союзних органів". Про які „союзні органи" тут мова. Якщо держава дійсно суверенна, то пощо будь-які її справи передавати до вирішення іншій державі? Чи Англія передає до вирішення свої справи „органам" Франції? Коли ж говорити про таку можливість, то це неспівмірне із загальноприйнятим поняттям суверенности.

Цілком ясно як розуміє суверенність України, ЦК Компартії України із кінцевого відділу резолюції, де дослівно написано: „Пленум ЦК компартії України виступає проти будь-яких спроб сепаратистських сил використати цю ситуацію у націоналістичних цілях, для розпалювання націоналістичного еґоїзму і ворожнечі. Пленум рішуче виступає проти закликів екстремістських елементів до виходу республіки із СССР. Комуністи республіки... не не відступлять від ленінських принципів інтернаціоналізму".

У цій частині резолюції ЦК Компартія України послуговується втертими шабльоновими висловами совєтської пропаґанди із „старих часів". Пригляньмося коротко, що ці поняття означають. У кожній мові світу любов до свого народу і бажання самовизначення має назву патріотизму. Сказано, наприклад, про американські, англійські чи французькі національні цілі. Тут у резолюції із розмислом уживається слова „націоналістичні", щоб витворити у читача враження, що це не український народ бажає суверенности, а тільки одна якась політична партія, яка тільки тому, що проголошує бажання виходу України із складу СССР, уже тим самим є „екстремістською". Не застановлялися пропаґандисти, котрі писали резолюцію, що тут немає нічого екстремістського. В першу чергу це є право ґарантоване самою конституцією СССР, себто — законне, леґальне. Подруге, на Україні ніколи не було всенародного, демократичного голосування про вхід України в склад СССР. Україна має історичні державно-правні акти 22-го січня, 1918-1919-го років. Україна стала окупованою територією у висліді аґресії РФСР проти Української Народної Республіки.

Назва національно свідомих елементів — „сепаратистами", може хіба апелювати до логіки малого гурту неосвічених, несвідомих „малоросів". Сьогодні загал України, це вже освічений і свідомий народ, котрий напевно бачить, що коли можуть існувати такі суверенні держави як Намібія, Срі Ланка чи Замбія, то цілком сміло і наш народ може кермувати своєю долею. Бажання повної суверенности — це не „сепаратизм", бо ми ніколи не були „злучені" з росіянами, а тільки поневолені, експлуатовані і колонізовані ними.

Як виявляє історія Києво-Могилянської Академії — наука, культура і мистецтво ішли з України в Московщину, а не навпаки. Твердження, що комуністи України „не відступлять від ленінських принципів інтернаціоналізму", звучить аж надто шабльоново, щоб його інтерпретувати. Повища резолюція — це найкращий арґумент для кожної думаючої людини, що тільки вихід із складу СССР запевнить для нашої нації державно-творче життя. Така резолюція у справі „суверенітету України" є образою кожної людини, в якої раціональна думка.

Не треба бути юристом чи знавцем міжнародного права, щоб зрозуміти, що резолюція ЦК Компартії України про суверенність — це звичайне діялектичне крутійство. Майже кожний словник пояснює слово суверенність як ніким необмежену незалежність. Суверенна держава має остаточну політичну владу в усіх справах, що стосуються до громадян держави. Суверенній державі непотрібно ні від кого дозволу на повний розвиток культурного, економічного, наукового і політичного життя, бо в протилежному випадку така держава перестає бути суверенною. Суверенній державі не потрібно дозволу ні від кого заключувати чи анулювати договори, а це теж стосується до виходу із складу Совєтського Союзу. В суверенній державі самозрозуміло, що державна мова панує у всіх сферах життя — в шкільництві, в торгівлі, в міжнародних відносинах, в армії, в поліції ітд. Такій державі непотрібний закон про „удержавлення" мови, бо уживання рідної мови таке самозрозуміле, що думати інакше неконсеквентно.

Якщо ЦК Компартії України дійсно думає про „політичний і економічний суверенітет України", як говорить сам заголовок резолюції, то першим кроком повинен бути вихід компартії України із складу КПСС, розв'язання партії як такої, як також ґрунтовне переорганізування Комітету Державної Безпеки і відтягнення його з-під контролі Москви. Доки цього нема, то непотрібно дурити людей про якісь ґрунтовні внутрішні зміни в нутрі СССР.

Степан Яворський

Вісті з Оттави

Останніми часами багато мистецьких груп, як і поодиноких відвідувачів з України, побували в Оттаві. Майже кожного разу місцева публіка радо вітала приїжджих гостей.

З початком березня до Оттави приїхав Львівський фолкльорний театр, виступ якого був присвячений українським січовим стрільцям. Тому, що більшість присутніх з ностальгією і глибоким сантиментом пам'ятали січові пісні, які були добре знаними перед Другої світової війною в Галичині, цей виступ був дуже популярний.

Не менш популярним був виступ тріо Мареничів, яке місцеві любителі народної пісні вже знали з грамофонних пластинок. Їхній успішний виступ 21-го березня дав можливість присутнім почути в концерті цих талановитих виконавців народних пісень, більшість яких була майстерно аранжована самим В. Мареничем.

30-го березня завітали до Оттави солісти Київської філармонії Ніла Крюкова і Галина Менкуш. В гарній концертовій залі оттавського університету гості з Києва віртуозно виконали поему відомої української поетеси Ліни Костенко „Маруся Чурай". Хоча було погана погода, досить велика група оттавців насолоджувалась досконалими виконаннями поеми, яке залишило незабутнє враження у присутніх.

З місцевих подій належить згадати про виступ проф. Тараса Гунчака, головного доповідача на меморіяльній лекції ім. Івана Франка, яку щорічно влаштовує місцеве Товариство Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців, спільно з Інститутом совєтських і східньоевропейських студій Карлтонського університету в Оттаві.

Під час свого виступу проф. Гунчак розказав про свою недавню поїздку в Україну літаками з медикаментами і харчами для жертв чорнобильської катастрофи. Він також говорив про свою участь в установчому з'їзді Народного Руху України за Перебудову, який відбувся у вересні минулого року в Києві. Проф. Гунчак розказав ширше про жахливі наслідки чорнобильської аварії та про жалюгідну ситуацію екології в Україні.

В зв'язку з проголошенням нового бюджету Канади на 1990 рік, міністер фінансів Майкл Вілсон повідомив парлямент про редукцію державних субсидій для цілого ряду урядових програм. Одною з перших програм, яка була предметом цієї редукції, була програма багатокультурности.

Політика канадського уряду у відношенні до національних меншин рідко відзначалася зрозумінням потреб і аспірацій етнічних груп. Ухвалення закону про офіційні мови Канади в 1969 році та постійна і щедра допомога франкомовним меншинам поза межами провінції Квебек викликали невдоволення серед так званих „інших етнічних груп". Впровадження програми багатокультурности, яка була офіційно одобрена канадським парляментом в 1971 році, до певної міри заспокоїла вимоги культурних меншин, хоч фінансові ресурси, призначені для виконання цієї програми, були жалюгідно малими в порівнянні з ресурсами призначеними для франкомовних меншин. Одною з ключевих проблем у виконуванні багатокультурної програми була справа допомоги етнічним групам у збереженні їм мов. Понад п'ять років уряд відволікав рішення про фінансову допомогу для цієї цілі, аж врешті в 1974 році уряд дав згоду на скромну дотацію для так званих „суботніх" і вечірніх шкіл, в яких діти вивчали мови своїх батьків. Останніми роками коло 4 міл. дол. було асиґновано федеральним урядом для потреб програми навчання неофіційних мов.

В зв'язку з новим бюджетом на біжучий рік, фонди програми багатокультурности були зредуковані на 23 міл. дол. При цьому було зовсім зліквідовано допомогу для програми навчання неофіційних мов. Одночасно, допомога для офіційної двомовности та для навчання французької мови поза провінцією Квебек не лише не була зредукована, але фонди були побільшені. Цей крок консервативного уряду викликав гостру реакцію з боку етнічних груп. Крайова організація „Етно-культурна рада" запротестувала проти ліквідації допомоги для програми навчання рідних мов. Конґрес Українців Канади, спільно з центральними організаціями кількох інших етнічних груп (німецької, жидівської, польської, італійської, грецької, філіппінської, китайської і корейської), створили коаліцію, яка буде боротися проти драстичної редукції багатокультурної програми.

В зв'язку з подіями в Литві Президія Конґресу Українців Канади, в листі до канадського міністра зовнішніх справ, засудила політику совєтського уряду відносно проголошення незалежности литовським парляментом. Конґрес Українців Канади вимагає щоб канадський уряд підтримав зусилля не лише литовських патріотів, але всіх народів совєтської імперії, які стараються визволитись з-під совєтської окупації демократичними дорогами.

В четвер, 19-го квітня, совєтська амбасада в Оттаві влаштувала пресову конференцію на тему чорнобильської катастрофи, в якій брала участь делеґація з СССР. В її складі був Юрій Бедзик, член Спілки Письменників України та предсідник республіканського відділу Совєтського фонду миру в Україні. Ця делеґація відбула серію зустрічей з державними і громадськими чинниками в ЗСА, під час яких члени делеґації обговорювали можливості міжнародної допомоги в ліквідації наслідків чорнобильської аварії.

(Закінчення на стор. 3)

Наталя Осока

НЕЗВИЧАЙНІ ПЕРШОТРАВНЕВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ

I.

Цьогорічна першотравнева демонстрація в Москві була зовсім не схожа на звичні святкування попередніх років. Не випадково закордонні кореспонденти відзначили, що такої демонстрації Красна площа ніколи не бачила. Вслід за офіційними колонами демонстрантів ішли тисячі людей, які вийшли добровільно і, проходячи повз трибуну, скандували: „Геть КГБ!", „Свободу Литві!". Демонстранти також несли гасла з написами: „Ринкова економіка — так!", „Безробіття — ні!", „Сьогодні блокада Литви — завтра блокада Москви!", „Геть імперію червоного фашизму!, „Ґорбачов — руки геть від влади!", „Геть партбюрократів!", „Кремлівських чаушеску з крісел — на нари!", „Демократія — так!", „Демагогія — ні!, „Досить експериментів!", „Політбюро — у відставку!", „Диктатор — президент без виборів!" Несли, звичайно й офіційні гасла: „Труд, мир, травень!", „Щастя, довір'я, мир — всім народам пляненти!", „Честь і слава труду!" тощо.

Оскільки демонстранти несли образливі гасла, то Ґорбачов і члени уряду через 20 хвилин після початку демонстрації залишили трибуну. Член президентської Ради Олександр Яковлєв заявив журналістам, що ці гасла і транспаранти не мають нічого спільного з „культурою політичної дискусії", оскільки вони закликають відправити членів уряду за ґрати та ображають тих, кому совєтське суспільство зобов'язане сьогоднішнім „плюралізмом думок". На одному з малюнків було зображено коло з колючого дроту з обличчям Ґорбачова, що кожен розцінив би як образу, підкреслив Яковлєв.

В Україні демонстранти не допускали жодних образ на адресу президента Ґорбачова. В усіх обласних містах України поряд з офіційними пройшли колони неформалів з блакитно-жовтими прапорами і транспарантами.

У Києві несли транспаранти екологічно-політичного змісту: „Чисті продукти — не тільки для номенклатури!", „Чорнобиль показав, що в Україні немає ні уряду, ні партії, а є колоніяльна бюрократія!", „Ганьба організаторам першотравневої демонстрації у Києві 1986 року!".

У Львові багатотисячні колони демонстрантів несли блакитно-жовті прапори і гасла на підтримку новообраних демократичних Рад. Демонстрація закінчилася мітинґом на стадіоні „Україна" (колишній „Дружба"), де виступили голова Міської ради Василь Шпіцер, голова Міського виконавчого комітету Богдан Котик, голова Обласної ради Вячеслав Чорновіл, лідер Львівської крайової організації Руху Орест Влох, голова Львівської філії УРП (Української Республіканської партії) Богдан Горинь та інші.

У Полтаві також разом з офіційною демонстрацією пройшла велика колона з синьо-жовтими прапорами, яка налічувала кількасот полтавчан. Проходячи повз трибуну, демонстранти скандували: „Україні — волю!", „Слава УРП!" і співали „Ще не вмерла Україна". Закінчили свій похід біля пам'ятника Т. Шевченкові, де відбувся мітинґ, на якому виступив голова Полтавського Руху Ярослав Келим. До людей промовляли також делеґати з'їзду Української Республіканської партії, які щойно повернулися з Києва, активісти ТУМ та інших неформальних організацій.

В Одесі в ніч з 30-го квітня на 1-ше травня хтось замалював назву вулиці Петра Великого, написавши „вулиця гетьмана Мазепи". По місту знову ж таки „хтось" розніс чутки, що це зробила Одеська організація українських націоналістів, про яку досі ніхто не чув. Цілком можливо, що під маркою українських націоналістів „хтось" зацікавлений вчинив провокацію, аби виправдати наперед заплянованi розправи над мирними **демонстрантами** від неформальних організацій демократичного спрямування, бо вже о 8-ій годині ранку 1-го травня, коли в Одесі до площі біля оперного театру наближалися члени Руху та інших громадських організацій, біля скверу Пале-рояль їх зустріли загони міліції особливого призначення під керівництвом начальника обласного управління внутрішніх справ Говоруна. Багатьох демонстрантів було затримано, жорстоко побито а потім засуджено до грошових кар. Каральними акціями керували: майор Босуковський, капітан Чекал, капітан Лисенко й також невідомі особи в цивільному.

Закінчення буде.

СТАНОВИЩЕ ПРЕЗИДІЇ УНРАДИ ДО СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ ПІСЛЯ ВИБОРІВ

II.

На чому був оснований детеперішній успіх патріотів на виборах? На спільних діях тих, що пройшли мученицький шлях у тюрмах і концтаборах (це переважно члени Української Гельсінкської Спілки) і тих інтелектуалів, письменників, публіцистів, журналістів, професорів, вчителів, відставних адміністраторів, діячів профспілок, офіцерів (вони ж переважно в минулому, чи й тепер — члени Комуністичної партії), страйкових робітничих комітетів, що групувалися всі навколо Руху. Ці групи спільно здобули важливу перемогу, хоч тільки часткову. Це був добрий початок, але тільки початок. Попереду ще довгий шлях і треба йти ним ще далі в повному єднанні. Ніякі дотеперішні привілеї одних і мучеництво інших, ніякі релігійні різниці, ніякі колишні чи теперішні кордони між різними частинами народу не повинні ділити нас. Державна незалежність — спільна об'єднаюча ідея для рятування українського народу від загибелі, для забезпечення йому нормального існування і розвитку. І тому своєчасний лозунґ, кинутий Іваном Драчем: „Українці всіх країн єднайтеся!" — мусить бути завжди у дії серед нас.

Співпраця названих груп свідчить про високий національно-патріотичний рівень української еліти. Сила темпераменту, з яким ці інтелектували розкривають злочини комуністичної системи попередніх часів, — потрясаюча. А їх знання, освіта, академічні й адміністративні позиції можуть забезпечити провід для найвимогливішої модерної нації.

Не ставлячи собі завдання визначати, як українські патріоти в Україні мають себе політично й організаційно виявляти, Президія Української Національної Ради в екзилі закликає діячів переможного Демократичного Бльоку докласти всіх зусиль, щоб зберегти найважливіший інструмент їхнього дотеперішнього успіху — єдиний фронт всіх демократичних сил України для проведення в життя широкої програми Руху.

У сучасній ситуації ми підтримуємо пріоритет, визначений депутатом Володимиром Яворівським: „без єдности — не буде перемоги!" Це стосується всіх — і в Україні, і в діяспорі! Це стосується і єдности між Україною і діяспорою.

Прийшов час для нових методів праці в умовах леґалізації багатопартійности. Леґалізм — це вийняткова нагода для конструктивного вияву державницької енерґії і знань. Це нагода заохотити широкі маси людей різних соціяльних прошарків — міста і села — до участи у змаганні за державно-національні права, за економічні реформи, за культурну розбудову, безпосередні зв'язки із зовнішнім світом.

Потрібне удосконалення самоорганізації демократичних сил; вихід Демократичного Бльоку на широкі води на форумі Верховної Ради через створення діяльної, сильної фракції демократичних депутатів, як противаги до комуністичної партократії та противаги до імперських аспірацій колоніялістів. Наголошуємо — потрібне ідейне і організаційне єднання всіх українських груп і організацій з метою стати провідною державно-творчою формацією в Україні.

Потрібні зусилля, щоб розбудувати ділові політичні, науково-культурні, економічні і торговельні зв'язки між Україною і зовнішнім світом. Новий склад Верховної Ради України повинен проявити максимальну ініціятиву, щоб промостити шляхи до безпосередньої репрезентації України в таких міжнародних інституціях як Конференція Безпеки і Співпраці в Европі, Европейська Рада, Міжнародний Олімпійський Комітет та всі інші аґенції Організації Об'єднаних Націй, в яких Україна не мала досі своєї окремої самостійної репрезентації. Верховна Рада України повинна розробити програму широкого обміну зв'язків з парляментами чи конґресами провідних країн світу та покласти тривалі підвалини для майбутніх безпосередніх дипломатичних взаємин між урядом України і урядами всіх народів світу.

Важливо розвивати зв'язки між Україною і діяспорою. Потрібно виразно підкреслити, що нема важливішого завдання для процесу відродження в Україні церковно-релігійного життя, її економіки, торгівлі, культури, засобів масової комунікації, поширення демократичного думання, як включення діяспори в процеси, що ведуть до державної і економічної незалежности України.

Потрібна співпраця України з діяспорою у приготуванні священиків усіх релігійних віток в Україні. Історичної ваги завдання в цей час мають духовні семінарії і академії.

З України приходять вістки, що зростає там прагнення до формування зукраїнізованих військових формацій. Призивники бажають відбувати військову повинність в українських військових формаціях в Україні.

Започатковано в Україні організацію вільного від держави профспілкового руху. Набирає немалого значення справа української участи в Европейському русі, як окремої країни.

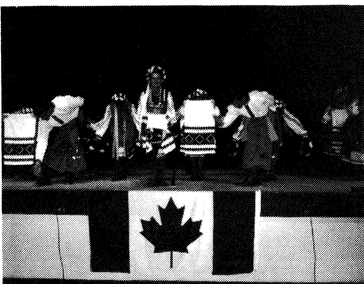
Потрібно діяти так, щоб не втратити теперішньої вийняткової нагоди для державного ставання України. Треба користуватися допущеним леґалізмом, щоб широкі

(Закінчення на стор. 3)

Концерт української пісні та танку в західній Фльориді

Співак В. Мельничин

Український ансамбль з Віндзору, Канада.

Український танцювальний ансамбль ,,Соняшник" з Віндзору в Канаді та відомий оперний тенор Василь Мельничин при фортепіяновому акомпаніяменті І. Черняк влаштували успішний концерт у місцевості Венеція на Фльориді. Заля місцевого Громадського Центру була вщерть виповнена публікою, яка зі захопленням подивляла прудких танцюристів у народних строях, що з вервою та витонченістю виконувала на сцені свої танки.

В. Мельничин зачаровував слухачів своїм кольоритним тенором.

Концерт був спонзорований українськими американцями західньої Фльориди на допомогу українським дітям потерпілим у чорнобильській нуклеарній катастрофі. Дохід було преслано до З'єднаного Українсько-Американського Допомогового Комітету.

ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ

звертається до УКРАЇНЦІВ в ДІЯСПОРІ присилати грошеві пожертви на закуп і перевезення в Україну ліків, вітамін, харчів, одягу тощо для хворіючих від надмірної радіяції дітей в Україні.

Моя пожертва .... дол.

Чек виписувати на Children of Chornobyl Relief Fund.

....
Ім'я і прізвище

....
Адреса

Пожертви просимо висилати на адреси:

Children of Chornobyl Relief Fund or Rukh Fund
c/o Ukrainian National Ass'n
30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

або

Children of Chornobyl Relief Fund or Rukh Fund
272 Old Short Hills Rd., Short Hills, N.J. 07078

УПРАВА ФОНДУ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ
Проф. Тарас Гунчак, голова

Річниця Чорнобиля

Катедра св. Володимира в Ню Йорку зі смутком відзначила четверту річницю катастрофи в Чорнобилі.

При чудовому співі катедрального хору Єпископ Антоній відправив Панахиду та в надзвичайно глибоко обдуманій проповіді описав одну з найбільших катастроф сучасности.

З приємністю вітали гостей — артисток з України Нілу Крюкову та Галину Менкуш. Н. Крюкова щиро подякувала не тільки нам, присутнім в залі, але й всій українській громаді в діяспорі за допомогу Україні і закликала нас до єдности. Згадуючи про Чорнобиль, вона підкреслила, що наша допомога є надією на порятунок для жертв Чорнобиля, одначе найбільшою допомогою було б, коли б прискорити вивіз населення на віддаль не менше 60 кілометрів з зони Чорнобиля. Ідея існує, та потрібно прикласти багато сил, щоб її привести в дійсність. Чим ми можемо допомогти? В кінці травня до Вашінґтону приїжджає Міхаїл Ґорбачов на зустріч з президентом Дж. Бушем. Чи не добре було б в той час влаштувати мирну демонстрацію у Вашінґтоні, пригадуючи обом президентам про жахи, що є наслідком невмілої поведінки з нуклеарними реакторами, та домагаючись рішення про переселення з заражених околиць. Рівночасно варто б писати листи до сенаторів, до державних керівників світу, звертаючи їх увагу на трагічні наслідки вибуху в Чорнобилі. Вони мусять зрозуміти, що Чорнобиль не є лише трагедія українського народу чи української землі. Чорнобиль може повторитися в будь-якій країні, тому мусять до нас прислуховуватися, а логіка каже, що мусять допомагати. Можливо було б добре домагатися оголосити принаймні на 50 років терен Чорнобиля інтернаціональним тереном, щоб дати можливість великій кількості вчених світу вивчати стан деґенеративности тварин та рослин, викликаний нуклеарним вибухом. Для науковців світу створена величезна лябораторія вивчення небезпеки для життя, викликаної нуклеарним нещастям, та як її запобігти.

Жах Чорнобиля відчиняє нам, українцям та білорусам, двері до Білого Дому, Ватикану, всіх країн світу за допомогою жертвам трагічного вибуху.

Віра Дорожинська

Вісті...

(Закінчення зі стор. 2)

Предсідник білоруського відділу Совєтського фонду миру, Марат Єґоров, описав детально жахливе становище Білорусії, територія якої на підставі офіційної статистики, отримала 70 процентів злоякісної радіяції.

Члени делеґації заявили, що Верховна Рада Білоруської ССР, як також Рада Міністрів Української ССР апелюють до закордонних урядів та до світового населення з проханням допомоги в очищуванні ядерного забруднення на територіях їхніх республік, як також медичної та гуманітарної допомоги жертвам Чорнобиля.

На питання чому Совєтський Союз так довго зволікав з апелем про світову допомогу, делеґати давали непереконливі пояснення, мовляв, щойно тепер власті обох республік встановили дійсний стан ядерного забруднення. Вже три роки тому, згідно з інформаціями совєтської преси, науковці, письменники і неформальні організації цих республік твердили, що, без міжнародної помочі, Совєтський Союз не зуміє упоратись з цим нещастям. ,,Лише сьогодні, втративши три роки, наш уряд звертається з проханням за допомогою до урядів, парляментів і народів усіх держав". (,,Известия" ч. 86 з 26-го березня). Постало також питання некомпетентности совєтських учених та політиків, які намагались постійно зменшувати маштаби чорнобильської катастрофи. Московська газета ,,Социялистическая Индустрия" з 29-го листопада 1989 року писала, що закордонні науковці зі Світової організації здоров'я були потрясені ,,неуцтвом" науковців Академії наук Білорусії, які ради політичних цілей, іґнорували наукові факти.

На питання про відношення республіканських фондів миру до неформальних організацій, таких як Білоруський народний фронт та Народний Рух України за Перебудову, білоруський делеґат дав виникаючу відповідь, що вказувало на брак співпраці між фондом і неформальною групою в Білорусії. Зате Ю. Бедзик хвалив ініціятиву Народного Руху України за Перебудову, яка вже увінчалася успішним доставленням медичного устаткування для шпиталів та медикаментів і харчів для жертв чорнобильської аварії. При цьому Ю. Бедзик і перший секретар совєтської амбасади Юрій Бугаєвський ствердили, що в ЗСА і Канаді існують товариства прихильників Народного Руху України за Перебудову, які організують допомогу для жертв Чорнобиля.

Після пресової конференції делеґація поїхала до головної управи Канадського Червоного Хреста з наміром договоритися про допомогу з їхнього боку.

Становище...

(Закінчення зі стор. 2)

маси людей різних соціяльних прошарків могли включитися в змагання за державні права України. Тому закликаємо зокрема комуністів України йти разом з народом, як це зробили комуністи Польщі, Чехо-Словаччини, Мадярщини, Болгарії, Литви, Естонії, Латвії й інших народів.

Закликаємо провідних діячів різних фахів з різних територій України до всеукраїнського ходу вперед. Закликаємо українців, що живуть в інших республіках СССР, підтримувати домагання тих республік. Підтримка тих республік — це підтримка домагань суверенізації України.

Послухаймо Івана Дзюбу: ,,Потрібна витримка, діловитість, розсудливість. Потрібна раціональна стратегія і тактика просування вперед". Ще раз підкреслюємо загальноприйняту істину — в єдності різноманітних сил України — єдина надія на успіх державної ідеї — незалежности України.

На службі цій ідеї є Українська Національна Рада в екзилі, що діє від 1948 року наслідком реорганізації Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі. Ми все пам'ятали і кермувалися словами Симона Петлюри: ,,Справа здобуття української держави — це справа цілої нації української, а не якоїсь кляси чи партії!"

Ми свідомі, що події в Україні за останні роки доказують, що в боротьбу за державну суверенність України включаються всі кляси і всі партії в Україні в єднанні з українцями, розкиненими по всьому світі. Ми горді зокрема, що в цю боротьбу включилося молоде покоління українських патріотів на Батьківщині.

Немає сумніву, що наближається той час, коли Україна стане справді суверенною демократичною і незалежною державою українського народу.

Дано в квітні 1990 року
За Президію Української Національної Ради в екзилі:

Михайло Воскобійник — голова УНРади
Микола Світуха — заступник голови УНРади
Зенон Городиський — секретар УНРади

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

у щоденнику „Свобода" та у "Ukrainian Weekly"

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки .... **$ 6.00**

1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) **$10.00**

Оголошення на 8 шпальт, без огляду на їх зміст по .... $10.00 за кожний інч (1 інч х 8 шпальт)

Якщо до оголошення включається знімку — коштуватиме додатково:

Фоторепродукція на одну шпальту .... $ 8.00
Фоторепродукція на дві шпальти $10.00
Фоторепродукція на три шпальти $12.00

Оголошення на чергове число мусить вплинути до Адміністрації 2 дні перед появою числа.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ UKRAINIAN WEEKLY (НЕДІЛЬНЕ ВИДАННЯ)

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки .... **$ 6.00**

1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) **$10.00**

Оголошення на чергове, недільне видання, мусить вплинути до Адміністрації **до ПОНЕДІЛКА**

Телефонічно оголошень НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ, тільки КЛЕПСИДРИ

Посвідки заплачених рахунків за оголошення висилаємо тільки на спеціяльне прохання.

БРАТ БРАТОВІ

(Допоможім нашим братам в Арґентині!)

Місійне згромадження св. Андрея в Саєнс Пеня, Чако, Арґентина звертається до усіх людей доброї волі з проханням допомоги в будові дому ім. митрополита Андрея Шептицького для убогих українських людей та приміщення для студентів-семінаристів. Цей дім буде побудований в пам'ять покійного о. Теодора Винника, ЧСФ.

Будьте щедрими, а Господь відплатить сторицею!

Чеки висилати на:
"Selfreliance" Inc.
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003.
No. 15844.

HELP WANTED

ПОТРІБНА КУХАРКА ДО РЕСТОРАНУ
ЗГОЛОШЕННЯ ОСОБИСТО

348 Grove Street ■ Jersey City, N.J.
TANIA'S RESTAURANT

П'ЯТЬ ПРИЧИН ЧОМУ НАМ ПОТРІБНО ПІДТРИМУВАТИ ІВАНА ДЕМ'ЯНЮКА

1. „Мушу сказати, що я переконаний, що вирок суддів в Ізраїлі був несправедливий..."
   — Лорд Томас Деннінг
2. „Мені не відома ніяка інша судова справа в якій потоптано так багато процедур загально прийнятих міжнародними чинниками".
   Професор Віллєм Ваґенар, автор книжки „Розпізнаючи Івана: Наукова праця з легальної психології", Вид. Гарвардського Університету.
3. „Якщо Іван Дем'янюк, в невинності якого я повністю переконаний, буде повішений на шибениці Айхмана, то прийде день коли держава Ізраїль буде сидіти на лаві підсудного".
   — Патрик Бюкенан.
4. „На мою думку ця справа смердить... Прошу розглянути справу американського громадянина Івана Дем'янука і поведінку Відділу спеціяльних інвестиґацій (ОСІ) в нашій країні".
   — Конґресмен Джеймс Трафікант (демократ, Огайо), „Конґресовий рекорд" з 20-го червня 1989 р.
5. „Вірю, що історія не забуде справи Дем'янюка, так як не забула справи Дрейфуса".
   — Граф Ніколай Толстой

Після дванадцяти років наполегливих і невтомних зусиль ми осягнули багато. За свою подивогідну відвагу та витривалість Іван Дем'янюк — невинна жертва — заслужив на гідну оборону перед ізраїльським Верховним судом. Без Вашої негайної фінансової допомоги така оборона не буде можливою. Просимо допомогти нам успішно завершити останній етап цього страхіття-примари, яка триває вже понад дванадцять літ.

Просимо висилати пожертви на:

John Demjanjuk Defense Fund
P.O. Box 92819
Cleveland, Ohio 44192

HELP WANTED

ШУКАЄМО ЖІНКУ
до опіки однорічного хлопця і двох шкільного віку. Мешкання і харч. Платня за домовленням.
DARIEN, CT.
Tel.;(203) 656-0615

•FUNERAL DIRECTORS•